

สรุปข้อเสนอ

นโยบายและยุทธศาสตร์ สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

จาก สัมมนาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔
วันที่ ๗-๘ กรกฎาคม ๒๕๔๔
ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมอิมแพ็ค
เมืองทองธานี นครบุรี

สุขภาพแห่งชาติ
อยู่เย็นเป็นสุข

กรมส่งเสริมสุขภาพ

พ.ร.บ. ๖๖ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยคณะกรรมการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน

กรมส่งเสริมสุขภาพ โทร. ๐๒๕๖๒-๐๖๖-๕๖๖๖

กรมส่งเสริมสุขภาพ

กรมส่งเสริมสุขภาพ

กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์ปฏิบัติการ

กรมส่งเสริมสุขภาพ

และประสานระดม ชุมชนที่ มีอยู่ทั่วประเทศ

การปฏิบัติงานที่ชาติ มาตรา ๖๖ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วย

คณะกรรมการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน (พ.ร.บ. ๖๖) และให้

คณะกรรมการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน (พ.ร.บ. ๖๖) และให้

ว่าด้วย "การคุ้มครองสุขภาพของประชาชน"

ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่ ๑ ถึง ๖๖ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับ

เฉพาะประเทศไทย (๖๖) (โครงการ) และสำหรับ

เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชน (พ.ร.บ. ๖๖) และให้

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วย

คณะกรรมการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน (พ.ร.บ. ๖๖) และให้

ว่าด้วย "การคุ้มครองสุขภาพของประชาชน"

ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่ ๑ ถึง ๖๖ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับ

เฉพาะประเทศไทย (๖๖) (โครงการ) และสำหรับ

เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชน (พ.ร.บ. ๖๖) และให้

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วย

คณะกรรมการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน (พ.ร.บ. ๖๖) และให้

ว่าด้วย "การคุ้มครองสุขภาพของประชาชน"

ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่ ๑ ถึง ๖๖ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับ

เฉพาะประเทศไทย (๖๖) (โครงการ) และสำหรับ

เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชน (พ.ร.บ. ๖๖) และให้

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วย

คณะกรรมการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน (พ.ร.บ. ๖๖) และให้

ว่าด้วย "การคุ้มครองสุขภาพของประชาชน"

ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่ ๑ ถึง ๖๖ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับ

เฉพาะประเทศไทย (๖๖) (โครงการ) และสำหรับ

เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชน (พ.ร.บ. ๖๖) และให้

สรุปข้อเสนอ

นโยบายและยุทธศาสตร์

สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

จาก สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘

วันที่ ๗-๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘

ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมอิมแพ็ค

เมืองทองธานี นนทบุรี

สรุปข้อเสนอ

นโยบายและยุทธศาสตร์สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข จากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ปี ๒๕๔๘

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ : 974-506-558-7

ที่ปรึกษา : อัมพล จินดาวัฒนะ
: กรรณิการ์ บรรเทงจิตร
: ปิติพร จันทรทัต ณ อยุธยา

กองบรรณาธิการ : อรพรรณ ศรีสุขวัฒนา
: สุรณี พิพัฒน์โรจนกมล
: นิรชรา อัครธีรากุล
: สุรศักดิ์ บุญเทียน
: จูติพร ศักดิ์ฐา
: สมพร เฟื่องคำ
: สุนีย์ สุขสว่าง
: วรณวิมล ขวัญยาใจ
: กฤตกร แสงทอง
: กรกนก ดันตระกูล

จำนวนพิมพ์ : ๘,๐๐๐ เล่ม

สนับสนุนการพิมพ์โดย : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

ออกแบบและจัดพิมพ์ : อภิวรรณ อินดั่ง, อติวรรณ พึ่งรอด

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)

ชั้น ๒ อาคารด้านทิศเหนือสวนสุขภาพ ภายในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข

ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๒๓๐๔ โทรสาร ๐-๒๕๕๐-๒๓๑๑

E-mail address : hsro@hsro.or.th Homepage : <http://www.hsro.or.th>

การจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ ระหว่างวันที่ ๗ - ๘
กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ อาคารอิมแพ็ค คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์ ศูนย์นิทรรศการ
และการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี นั้น จัดตามเจตนารมณ์ของร่าง
พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ มาตราที่ ๓๘ และมาตรา ๓๙* โดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (คปรส.) และได้แต่งตั้ง
คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติรับผิดชอบการจัดการประชุม ซึ่งปีนี้
ว่าด้วย “ความอยู่เย็นเป็นสุข” และนอกจากนี้ ในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ
ยังประกอบด้วยห้องย่อย อีก ๑๒ ห้อง ซึ่งมีที่มาจากสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่/
เฉพาะประเด็น (๖๗ โครงการ) และมาจากประเด็นเดิมที่ได้มีการพัฒนา
ต่อยอด รวมถึงประเด็นจากเพื่อนภาคี นำมาบูรณาการ จัดกระบวนการ เชื่อม
ร้อยกับความอยู่เย็นเป็นสุข ดังมีห้องย่อยต่อไปนี้ (๑) พลิกวิกฤตภาคใต้
สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข (๒) พลังเด็ก เยาวชน ครอบครัว และผู้สูงอายุ
เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข (๓) อาหารและเกษตรเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข (๔)
ท้องถิ่นและชุมชนกับการสร้างหลักประกันสุขภาพเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข (๕)
ชีวิตสาธารณะ ท้องถิ่นน่าอยู่ สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข (๖) องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น กับกระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข
(๗) ศักยภาพคนพิการ สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข (๘) นโยบายสาธารณะด้าน
สิ่งแวดล้อมเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข (๙) นโยบายสาธารณะเพื่อความอยู่เย็น

*มาตรา ๓๘ ประชาชนสามารถรวมตัวกันเพื่อจัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่หรือสมัชชาสุขภาพเฉพาะ
ประเด็นได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คสช.กำหนด

มาตรา ๓๙ ให้ คสช. จัดให้มีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(ร่าง พ.ร.บ.ฉบับผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๘)

เป็นสุข : ลด ละ เลิก การดื่มแอลกอฮอล์ (๑๐) สื่อกับการสร้างความปลอดภัย
เป็นสุข (๑๑) ยุทธศาสตร์เมืองไทยแข็งแรงสู่ประเทศไทยอยู่เย็นเป็นสุข และ
(๑๒) ภูมิปัญญาไท สุขภาพวิถีไท สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

รูปแบบของแต่ละห้องย่อย มีความหลากหลาย ประกอบด้วย การอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งการนำเสนอกรณีตัวอย่างดี ๆ จากประสบการณ์จริง ผลที่ได้จากแต่ละห้องย่อย เป็นข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ที่ได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ มาอย่างดี จนได้เป็นข้อเสนอที่มีประโยชน์ และสามารถนำไปเป็นเครื่องมือ เพื่อจุดประกายให้สังคมไทยอยู่เย็นเป็นสุขได้

จากความคิดนับร้อยทิศทางในกระบวนการสมัชชาสุขภาพ ถูกสกัดมาเป็นบทสรุปข้อเสนอ นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ และ คำประกาศเจตนารมณ์ “การร่วมสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข” นับว่าเป็นการสร้างพันธะสัญญาร่วมกันที่จะร่วมปฏิบัติ ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ผลักดัน และขับเคลื่อนสังคมไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุข ให้สมดังเจตนารมณ์ที่ได้ตั้งไว้

คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่าน / หน่วยงานของท่าน จะร่วมเป็นสะพานสานพลังความคิด นำข้อเสนอและเจตนารมณ์ไปต่อยอดและขยายผล “ความอยู่เย็นเป็นสุข” ให้แผ่ไพศาลสู่สังคมของเราต่อไป หากท่านมีข้อคิดเห็นที่จะทำให้เอกสารชุดนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือได้ดำเนินการก่อเกิดเป็นความก้าวหน้าหรือเป็นผลสำเร็จแล้ว ขอความร่วมมือส่งข้อคิดเห็นและข้อมูลผลการดำเนินการไปที่สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) เพื่อการเผยแพร่และประสานงานจะเป็นพระคุณยิ่ง

คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

กรกฎาคม ๒๕๔๘

สรุปข้อเสนอ นโยบายและยุทธศาสตร์
สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

สารบัญ

๒๙,๓๕,๔๑,๔๗,๕๓,๕๙,๖๕,๖๙,๗๕,๘๑,๘๗,๙๓

หน้า

คำประกาศเจตนารมณ์ “การร่วมสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข” ----- ๑

ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์

ประเด็น พลิกวิกฤตภาคใต้ สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข ----- ๓

ประเด็น พลังเด็ก เยาวชน ครอบครัว ผู้สูงอายุ ----- ๗
เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

ประเด็น อาหารและเกษตรเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข ----- ๑๑

ประเด็น ท้องถิ่นและชุมชนกับการสร้าง ----- ๑๗
หลักประกันสุขภาพเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

ประเด็น ชีวิตสาธารณะ ท้องถิ่นน่าอยู่สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข -- ๑๙

ประเด็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับกระบวนการ ----- ๒๑
นโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

ประเด็น ศักยภาพคนพิการสู่ความอยู่เย็นเป็นสุข ----- ๒๕

ประเด็น นโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อม ----- ๓๑
เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

ประเด็น นโยบายสาธารณะและมาตรการ ----- ๓๕
เพื่อการลด ละ เลิก การดื่มแอลกอฮอล์

ประเด็น สื่อกับการสร้างความอยู่เย็นเป็นสุข ----- ๔๕

ประเด็น เมืองไทยแข็งแรง สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข ----- ๔๗

ประเด็น ภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไท สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข -- ๕๑

สรุปข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์
สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

ครอบครัว การจัดทำแผนแม่บทชุมชน การจัดเวทีแก้ไขปัญหาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมด้วยสันติวิธี เป็นต้น

๖. เราจะส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการทำงานและเรียนรู้ร่วมกัน อย่างเป็นกัลยาณมิตร ระหว่างภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และทุกฝ่ายในสังคม เช่น การรวมกลุ่มจัดการความรู้ การพัฒนาศักยภาพและการถ่ายทอดบทเรียนประสบการณ์ การจัดเวทีสาธารณะเพื่อดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตาม ตรวจสอบ ผลักดันการสร้างความอยู่เย็นเป็นสุข การสื่อสาร การร่วมสนับสนุนทรัพยากร เป็นต้น

๗. เราจะร่วมกันผลักดันให้มีนโยบายสาธารณะที่มุ่งสร้างเสริมความพอดีพอเพียงและสมดุลเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข ลด ควบคุม และป้องกันความอยู่ร้อนนอนทุกข์ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความอยู่ร้อนนอนทุกข์ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

๘. เราจะพัฒนาดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขในระดับครอบครัว องค์กรและชุมชนของตนเอง และจะร่วมกันพัฒนาดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขแห่งชาติ โดยใช้กระบวนการพัฒนาดัชนีชี้วัดเป็นเครื่องมือพัฒนาความอยู่เย็นเป็นสุขไปพร้อมๆ กัน

๙. เราถือเป็นหน้าที่ร่วมกันของทุกฝ่ายในสังคมที่จะร่วมกันปฏิบัติ ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ผลักดัน และขับเคลื่อนการสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ โดยให้ภาครัฐทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘

อิมแพ็ค เมืองทองธานี

ประเด็นพลิกวิฤตภาคใต้ สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

๑. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล

- ๑.๑ รัฐควรสนับสนุนการเปิดพื้นที่ทางสังคมให้เกิดปฏิบัติการดี ๆ และการเรียนรู้ใหม่ ๆ สร้างบรรยากาศศรัทธาและลดความหวาดระแวง เรื่องเร่งด่วนควรให้การช่วยเหลือทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วและบนพื้นฐานความต้องการของชุมชน

๒. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ๒.๑ ประสานสนับสนุนกลไกด้านการศึกษาและพัฒนาในชุมชนท้องถิ่น บนพื้นฐานการมีส่วนร่วม สนับสนุนการริเริ่มก่อตัวและการจัดการ ตัวเองของชุมชน

๓. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อชุมชน

- ๓.๑ ชุมชนควรริเริ่มปฏิบัติการดี ดี ตามความสนใจและโอกาส มีกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงสู่การเป็นเครือข่ายและประสานนโยบายทุกระดับ และควรพัฒนาช่องทางการสื่อสารภายในชุมชนและสู่สาธารณะ

๔. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อครอบครัว

- ๔.๑ ควรสร้างความรัก ความศรัทธา ความเข้าใจ น้อมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มุ่งมั่นนำพาสมาชิกสู่แก่นธรรมของแต่ละศาสนา

๕. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรภาคเอกชน (ภาคธุรกิจ, ภาคองค์กรพัฒนา)

๕.๑ สนใจปัญหาสาธารณะและก่อตัวเป็นภาคีเครือข่ายปฏิบัติการและร่วมเรียนรู้กับชุมชนหนุนเสริมบนพื้นฐานชุมชนเป็นตัวตั้ง

๖. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์อื่น ๆ

๖.๑ การวิจัย: ควรเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่สร้างกระบวนการเรียนรู้ อย่างกว้างขวางและองค์ความรู้ไปด้วยกัน

๖.๒ สื่อมวลชน: ควรนำเสนอปฏิบัติการที่ดี เป็นตัวอย่างเพื่อการเรียนรู้ของสังคม และลดความหวาดระแวงของสังคม

“การพลิกวิกฤต เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขที่ภาคใต้ เกิดได้ด้วย
ความรัก ความศรัทธา ความเข้าใจ และน้อมรับความหลากหลายของ
เพื่อนมนุษย์ในทุกด้าน ทั้งศาสนา วัฒนธรรม โดยการเปิดพื้นที่ทาง
สังคม ร่วมสร้างปฏิบัติการดีๆ และการเรียนรู้ใหม่ๆ ในบรรยากาศที่
สร้างสรรค์ ขจัดปัญหาความระแวงแคลงใจ บนพื้นฐานชุมชนชาวบ้าน
เป็นตัวตั้ง ด้วยเครือข่ายขยายตัว เชื่อมโยงสู่นโยบายทุกระดับ เกิดเป็น
สังคมสมานฉันท์”

กิจกรรมนี้เป็นที่ประทับใจของน้องๆ นักเรียนทุกคนที่มาร่วมกิจกรรม
 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ
 การออมเงินและการใช้เงินอย่างประหยัดและคุ้มค่า
 กิจกรรมนี้ได้รับความร่วมมือจากคุณครูและนักเรียนทุกคน
 ในการจัดกิจกรรมนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
 หากิจกรรมอื่น ๆ ที่น่าสนใจอีกมากมาย
 กิจกรรมนี้ได้รับความร่วมมือจากคุณครูและนักเรียนทุกคน
 ในการจัดกิจกรรมนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
 กิจกรรมนี้ได้รับความร่วมมือจากคุณครูและนักเรียนทุกคน
 ในการจัดกิจกรรมนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ประเด็นพลังเด็ก เยาวชน ครอบครัว ผู้สูงอายุ เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

๑. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล

- ๑.๑ ประสานงาน และสนับสนุนการทำงานกับภาคประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะการทำงานด้านสังคมและครอบครัว

๒. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะ อบต. ต้องสำรวจและให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนกลุ่ม/องค์กรที่ทำงานในพื้นที่ด้วย

๓. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อชุมชน

- ๓.๑ รวมกลุ่มขึ้นมา พร้อมประสานไปยังเครือข่ายภาคประชาชนอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมประสานผลักดันไปด้วยกัน

๔. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อครอบครัว

- ๔.๑ ใช้สุนทรียสนทนา ในการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในครอบครัวตัวเอง “ฟัง” ให้มากกว่า “พูด” และพัฒนาตัวเองให้เป็นกระบวนการทำสุนทรียสนทนา

๕. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรอื่น ๆ

- ๕.๑ เสนอให้มีองค์กรเจ้าภาพ เข้ามาร่วมสนับสนุนช่วยเหลือ ประสานงาน และนำนวัตกรรมแบบอย่างที่น่าสนใจ ออกมาเป็นตัวอย่างให้ได้เรียนรู้

๖. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์อื่น ๆ

๖.๑ เสนอให้ช่องทางการสื่อสารที่มี มาใช้ประโยชน์มากกว่านี้ และเผยแพร่นวัตกรรมที่ดีๆ ให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง

- “ ๑. ชวนคนที่ทำงานด้านสังคมกลับบ้านไปอยู่กับครอบครัวของตนเอง
๒. อยากให้มีเวทีแลกเปลี่ยน เกิดขึ้นกับชุมชนต่างๆ /ปีหน้าจะกลับมาอีกแล้วถ้าใครมีกระบวนการสร้างความสุข ก็เอากลับมาแลกเปลี่ยนกันอีก
๓. สถาบันการศึกษา ที่ทำงาน รัฐบาล เพื่อให้เกิดความมีสันติสุข แก้ไขความขัดแย้ง
๔. มีการประกาศเจตนารมณ์ที่จะรวมตัวกันเป็นภาคีครอบครัว เป็นเพื่อนกันในพื้นที่ทุกหย่อมหญ้า หลังจากนั้นจะมีการจัดตั้งคณะทำงานกลางขึ้นมาประสานงานและผลักดันเรื่องนี้ต่อไป ”

ประเมินอาหารและเกษตรเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

๑. ด้านการสนับสนุนเกษตรกรที่ผลิตวัตถุดิบสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
ซึ่งเริ่มเป็นนโยบายของภาคประชาสังคม

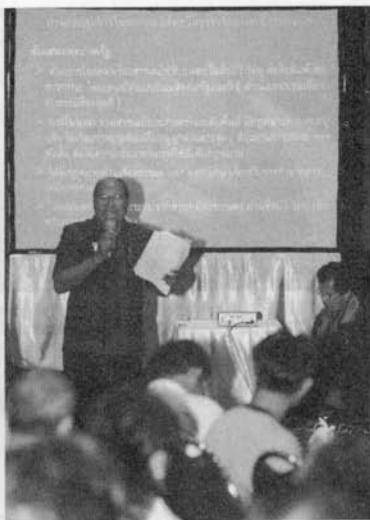
กรมการพาณิชย์และสหกรณ์ฯ ฝ่ายพาณิชย์การ ประชาคม
ใหม่เพื่อใช้ในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๑.๒. ส่งเสริมให้มีการใช้วิชาของทุกสาขา ในทุกสถานเพื่อประโยชน์
ต่อการส่งเสริมพระชนมชีพชาวไร่ถึง

๒. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์อื่นๆ

๒.๑ แผนปฏิบัติการทางกรมปศุสัตว์ มาใช้ประโยชน์จากความรู้ และ
เผยแพร่ในโครงการที่ดีๆ ให้ภาคีอื่นๆ สนับสนุน และทำดี:

ประเด็นอาหารและเกษตรเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

๑. ด้านการสนับสนุนระบบเกษตรที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

๑.๑ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล

๑.๑.๑ สร้างแรงจูงใจในการผลิตที่ดี โดยสนับสนุนราคาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้สามารถจำหน่ายในราคาสูงกว่าสินค้าทั่วไป เกษตรกรได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม โดยรัฐสนับสนุนส่วนต่างราคา

๑.๑.๒ ส่งเสริมกระบวนการจัดการความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องระบบการเกษตรยั่งยืน โดยมุ่งปรับเปลี่ยนความคิดเป็นสิ่งสำคัญ สร้างสัมมาทิวะ ใช้ความรู้ของเกษตรกรเป็นตัวตั้ง เอาความรู้ใหม่มาผนวกกับความรู้ภูมิปัญญาเดิมให้ชาวบ้านนำไปใช้ได้จริง

๑.๑.๓ กำหนดมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ที่หลากหลาย และส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพของชาวบ้าน ถ้าผลิตจำหน่ายและมีการตรวจมาตรฐานต้องดำเนินการโดยรวดเร็ว และส่งเสริมให้ชาวบ้านทำได้สะดวก

๑.๑.๔ ยกเลิกนโยบาย โครงการการเกษตรของรัฐที่ขัดแย้งกับนโยบายเกษตรอินทรีย์ เช่น นโยบายส่งเสริมยางพารา ปาล์ม น้ำมัน พืชตัดแปลงพันธุกรรม (GMO)

๑.๒ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒.๑ ควรพิจารณาสนับสนุนงบประมาณแก่องค์กรชุมชน ประชาคมในท้องถิ่นที่มีระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๑.๒.๒ ส่งเสริมให้มีการใช้เงินกองทุนต่างๆ ในชุมชนเพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริมระบบเกษตรยั่งยืน

๑.๓ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อสถาบันการศึกษาด้าน
เกษตรกรรม

- ๑.๓.๑ ควรกำหนดให้มีหลักสูตรเรื่องเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมี เกษตรอินทรีย์ โดยให้เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จากชุมชนที่ดำเนินการได้สำเร็จแล้ว

๒. ด้านการควบคุมการโฆษณาและส่งเสริมการขายสารเคมีการเกษตร

๒.๑ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล

- ๒.๑.๑ ประกาศมติคณะรัฐมนตรี ห้ามการโฆษณาสารเคมีการเกษตรในสื่อ โดยใช้มาตรฐานแบบเดียวกับการห้ามโฆษณาเหล้า บุหรี่ และการโฆษณาต้องบอกพิษภัยของสารเคมีการเกษตรด้วย
- ๒.๑.๒ ห้ามการโฆษณาสารเคมีการเกษตรกลุ่มพิษร้ายแรง (๑a,๑b) ในสื่อทุกประเภท
- ๒.๑.๓ ฉลากกำกับสารเคมีการเกษตรต้องให้มีขนาดตัวหนังสือใหญ่ มีพื้นที่พอเพียงใส่ข้อมูลทั้งประโยชน์ และพิษภัยโดยเท่าเทียมกัน
- ๒.๑.๔ ให้จัดเวลาในสื่อสาธารณะของรัฐเพื่อส่งเสริมการผลิตในรูปแบบยั่งยืน เกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดสารทุกรูปแบบเป็นการทำงานเชิงรุก
- ๒.๑.๕ ปรับปรุงพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้การลด แลก แจก แถม เพื่อส่งเสริมการขายสารเคมีการเกษตรเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันไม่ผิดกฎหมายแต่ผิดจรรยาบรรณ

๒.๑.๖ เข้มงวดการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะการจัดการกับสารเคมีที่ถูกยกเลิกการใช้แล้ว และการจำหน่ายสารเคมี การเกษตรที่ต้องมีใบอนุญาต ซึ่งปัจจุบันมีการฝ่าฝืนในรูปแบบการขายตรง การวางจำหน่ายปะปนสินค้าอุปโภคบริโภคในร้านค้า หรือห้างสรรพสินค้า โดยไม่มีใบอนุญาตเฉพาะที่

๒.๒ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒.๑ ให้เป็นองค์กรหลักในการเฝ้าระวัง ควบคุมสารเคมีการเกษตร โดยใช้อำนาจตามกฎหมายออกข้อบัญญัติกำกับดูแล การโฆษณาและส่งเสริมการขายสารเคมีการเกษตร เช่น กำหนดและจำกัดพื้นที่ปิดป้ายโฆษณาสารเคมีการเกษตร โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดด้วย รวมทั้งกำหนด ห้ามการโฆษณาสารเคมีการเกษตรพิษร้ายแรงทุกชนิดในพื้นที่

๒.๓ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อชุมชน และภาคประชาสังคม

๒.๓.๑ รวมกลุ่มชุมชนลงนามจัดทำข้อเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมการโฆษณา และส่งเสริมการขายสารเคมีการเกษตรในพื้นที่

๒.๓.๒ สร้างจิตสำนึกพึ่งตนเองให้มากที่สุด และสร้างความตระหนักถึงอันตรายของสารเคมีการเกษตร

๓. ด้านระบบควบคุมและเฝ้าระวังสารเคมีการเกษตร

๓.๑ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล

๓.๑.๑ กำหนดหน่วยงานเจ้าภาพดูแลเรื่องการจัดการสารเคมีการเกษตรให้ชัดเจน

- ๓.๑.๒ ให้มีมาตรการชดเชยแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ หรือเจ็บป่วยจากสารเคมีการเกษตร
 - ๓.๑.๓ ห้ามนำเข้าสารเคมีการเกษตรที่ไม่สามารถตรวจสอบการตกค้างได้
 - ๓.๑.๔ ให้มีบทบัญญัติในกฎหมายเพื่อกำกับ ดูแลผลกระทบจากสารเคมีการเกษตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น คุณภาพน้ำ ดิน โดยเริ่มจากพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำที่กำลังยกร่าง
 - ๓.๑.๕ กรมทางหลวงไม่ควรใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชฉีดพ่นหญ้าบริเวณริมถนนหลวง
- ๓.๒ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อชุมชน และภาคประชาสังคม
- ๓.๒.๑ ให้มีอาสาสมัครเช่น ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กรด้านเกษตรยั่งยืน ผู้บริโภค ทำงานร่วมกันในการเฝ้าระวัง ติดตาม การทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับสารเคมีการเกษตร เช่น การขายโดยไม่มีใบอนุญาต แล้วแจ้งข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย เป็นต้น
 - ๓.๒.๒ ร่วมกันกำหนดกติกาของชุมชนเองในการเฝ้าระวังและควบคุมสารเคมีการเกษตร ทำให้เกิดพื้นที่ชุมชนตัวอย่างที่สามารถควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรได้จริง

๔. ด้านระบบอาหารปลอดภัย

- ๔.๑ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล
- ๔.๑.๑ ให้เก็บภาษีการนำเข้าสารเคมีการเกษตร เพื่อนำไปใช้เป็นกองทุนสนับสนุนการจัดการให้เกิดระบบอาหารปลอดภัย และระบบเกษตรยั่งยืน เกษตรอินทรีย์ และเกษตรที่ดีทุกรูปแบบ

- ๔.๒ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔.๒.๑ สร้างตลาดทางเลือกระดับชุมชนให้ผู้บริโภคมีทางเลือกซื้ออาหารและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ดี เช่น แผงที่มีการรับรองมาตรฐานสินค้าในตลาดเทศบาล หรือตลาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“ระบบอาหารและเกษตรอยู่เย็นเป็นสุข จะเกิดได้ต่อเมื่อทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกร่วมในวิถีแห่งการให้และแบ่งปัน ต้องขจัดภัยร้ายจากสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยห้ามโฆษณาทุกชนิด ควบคุมการขายทุกรูปแบบ และห้ามนำเข้าสารเคมีพิษร้ายแรงทุกชนิด หัวใจสำคัญคือ ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเริ่มจากภายในโดยร่วมมือกันกำหนดมาตรการควบคุม ฝ้าระวังการใช้ ขาย โฆษณาและส่งเสริมการขายสารเคมีในชุมชนตนเองก่อน ”

มาถึงวันนี้เพื่อสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากบทเรียนที่ได้ไปชมและเรียนรู้อีก ๑.๑๖
 ๑.๑๖ ให้ความสำคัญกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
 ๑.๑๖ ให้ความสำคัญกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๑.๑๖ ให้ความสำคัญกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
 ๑.๑๖ ให้ความสำคัญกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ห้องย่อยที่ 4
ท่วงต้นและชุมชนกับการ
สร้างหลักประกันสุขภาพ
เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

๑.๑๖ ให้ความสำคัญกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
 ๑.๑๖ ให้ความสำคัญกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นท้องถิ่นและชุมชนกับการสร้างหลักประกัน สุขภาพเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

๑. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อรัฐบาล

- ๑.๑ แก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องด้านการเงินการคลัง โดยจัดประชุม
หน่วยงานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงสาธารณสุข
และกระทรวงการคลัง

๒. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ๒.๑ ตั้งกรอบอัตรากำลังรองรับนักเรียนโครงการพิเศษจากพื้นที่มีแนวทางการ
สนับสนุนงบประมาณอย่างเป็นรูปธรรม

๓. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อชุมชน

- ๓.๑ สร้างการมีส่วนร่วมด้านต่างๆ ของกองทุน ทรัพยากร ภูมิปัญญา
และการบริหารจัดการ
- ๓.๒ สร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด
- ๓.๓ เฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุข

๔. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อครอบครัว

- ๔.๑ การพึ่งตนเองและดูแลตัวเองในด้านสุขภาพ
- ๔.๑ ยุทธศาสตร์ลี้จจะต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน

๕. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อองค์กรอื่นๆ

- ๕.๑ ขยายแนวร่วมและสร้างพันธมิตรเครือข่าย เช่น พระ ปราชญ์ชาวบ้าน
หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เป็นต้น

๖. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์อื่นๆ เช่นต่อการวิจัย ต่อสื่อมวลชน เป็นต้น

- ๖.๑ สร้างกระแสปลูกจิตสำนึกด้านการมีส่วนร่วมทุกระดับ
- ๖.๒ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนสู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

“ถึงเวลาแล้วที่พวกเรา ภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาครัฐ ในระดับสาธารณะสุขในระดับพื้นที่ ที่มีความพร้อมจะได้เป็นเจ้าของสุขภาพที่พึงประสงค์ บังเกิดควมมีสุขภาพดีอย่างทั่วถึง ตั้งปี ๒๕๕๙ เป็นต้นไป หากได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังและจริงใจ โอกาสที่จะขับเคลื่อนการจัดการระบบสุขภาพด้วยการใช้ปัญญานั้นก็จะบังเกิดควมอยู่เย็นเป็นสุขและควมมีสุขภาพดีอย่างแท้จริง”

ประเด็นชีวิตสาธารณะ ท้องถิ่นน่าอยู่สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

๑. เร่งสร้างให้ผู้คนตื่นรู้ต่อสภาวะการณ์ของโลก ที่จะส่งผลกระทบต่อสังคมในทุกๆระดับ
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการสื่อสารสาธารณะ ที่ทำให้คนในสังคมได้มีโอกาสไตร่ตรองพินิจพิเคราะห์ห้อย่างรอบด้าน
๓. วางรากฐานในการสร้างคนที่ตื่นรู้ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้มีจำนวนมากพอ และมีองค์รกรองรับอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
๔. ยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงความร่วมมือของภาคีต่างๆ ในท้องถิ่น
๕. ภาครัฐจำเป็นต้องสร้าง/ เปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้มีเวทีแลกเปลี่ยนพูดคุย สร้างการเรียนรู้ร่วมกันทางสังคม ผ่านเวทีในประเด็นสาธารณะที่สำคัญ ทั้งในระดับท้องถิ่นและนโยบาย

“ชีวิตสาธารณะ-ท้องถิ่นน่าอยู่ (Healthy Public Life) คือภาวะที่มุ่งให้ผู้คนในท้องถิ่น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น มีสำนึกความผูกพันต่อท้องถิ่น ร่วมตระหนักถึงสถานการณ์ร่วมกัน ยอมรับในความแตกต่าง หลากหลาย มีความรู้สึกร่วมชะตา และเห็นว่าต้องพึ่งพาอาศัยกัน

การสร้างชีวิตสาธารณะ - ท้องถิ่นน่าอยู่ กระทำภายใต้ความเชื่อพื้นฐานที่ว่า “สังคมจะยกระดับได้ด้วยการเรียนรู้และการตื่นตัวของพลเมือง หากสังคมใด มีชีวิตสาธารณะ (Public life) ที่ดีงาม ก็จะทำให้เกิดความน่าอยู่ในท้องถิ่นนั้น และสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขได้” ทั้งนี้จะต้องอาศัยการสร้างเครือข่ายดำเนินการ โดยร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมประโยชน์ และร่วมบทเรียนอย่างเป็นวงจร

แหละนี้ คือ สุขภาวะทางสังคม ”

ประเด็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับกระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

๑. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

- ๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งควรมีการจัดทำกระบวนการสมัชชาสุขภาพระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่อ่อนสมัชชาเวทีสมัชชา และหลังสมัชชา
- ๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนงบประมาณทั้งการจัดทำสมัชชาสุขภาพและแผนตามนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ชาวบ้านมีส่วนร่วมในกระบวนการสมัชชาสุขภาพ
- ๑.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาประชาคมองค์กรพัฒนาเอกชน ให้ช่วยสนับสนุนการจัดทำกระบวนการสมัชชาสุขภาพ
- ๑.๔ สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติควรร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคม สันนิบาต ชมรมต่างๆ ของอบต. เทศบาล อบจ. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการจัดกระบวนการสมัชชาสุขภาพระดับพื้นที่ทั่วประเทศ

๒. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

- ๒.๑ อบต. เทศบาล อบจ. ควรสนับสนุนแผนและงบประมาณที่มาจากกระบวนการสมัชชาสุขภาพระดับพื้นที่
- ๒.๒ อบต. เทศบาล อบจ. ควรมีกลไกการปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนจากสมัชชาสุขภาพ โดยอาจตั้งเป็นกรรมาธิการด้านสุขภาพ ทำงานร่วมกับประชาคม การจัดสรรกำลังคนให้เป็นคณะทำงานร่วมรับผิดชอบแผนสุขภาพ

๒.๓ ภาคประชาคมและประชาชนควรปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ด้วยตนเองโดยทันที และร่วมกันระดมทุนสนับสนุนแผนสุขภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วมกันสร้างขึ้น

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานสำคัญในระดับรากหญ้าที่จะทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสุขภาพะของลูกบ้าน โดยมีเครื่องมือสำคัญคือ กระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม ที่ทุกฝ่ายทั้งจากภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายวิชาการ ได้ร่วมกันสร้างสรรค์และดำเนินกิจกรรมตามเจตนารมณ์ของชุมชนหรือลูกบ้านนั่นเอง ”

คณาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์

คณาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์

คณาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์

คณาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์

คณาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์

คณาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์

คณาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์

คณาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์

ห้องย่อยที่ 6

วงดัดกรปกตรตรงส่วนท้องถิ่น
กับการสร้างนโยบายสาธารณะ:
เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

๒.๓ ภาคประชาสังคมและประชาชน
ด้านและโดยกันเอง และรวม
ทุกคนมีส่วนร่วมกันสร้าง

๑ คือคน

คนที่เราต้องช่วยกัน
และเราต้องช่วยกัน
และเราต้องช่วยกัน

สรุปข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์
สู่ความยั่งยืนเป็นสุข

ประเด็นศักยภาพคนพิการสู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

๑. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อรัฐบาล

- ๑.๑ เป็นเจ้าภาพการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ตอบสนองตามประเภทความพิการ เช่น ORIENTATION AND MOBILITY (O&M), PERSONAL ASSISTANT (PA), เครื่องมือการเรียนรู้ เป็นต้น
- ๑.๒ การจัดตั้งศูนย์บริการทางเลือกสำหรับคนพิการ เช่น ศูนย์ INDEPENDENT LIVING (IL), ศูนย์ ORIENTATION AND MOBILITY (O&M), บ้านพิทักษ์สิทธิ, ศูนย์บริการล่าม เป็นต้น

๒. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ๒.๑ สนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดกลุ่มคนพิการ, กลุ่มผู้ประกอบการ เพื่อดูแลคนพิการด้วยตนเอง
- ๒.๒ จัดตั้งระบบการเรียนรู้ พี่นุ และพัฒนาโดยชุมชน เช่น วัด โรงเรียน เป็นต้น โดยมีคนพิการมีส่วนร่วม

๓. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อชุมชน

- ๓.๑ ส่งเสริมการเรียนรู้อาการ พฤติกรรมของคนพิการแต่ละประเภทในชุมชน
- ๓.๒ ผลักดันการดูแลคนพิการสู่หลักสูตรในโรงเรียน และเผยแพร่ต่อสังคม

๔. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อครอบครัว

- ๔.๑ ส่งเสริมการถอดบทเรียน ประสบการณ์ ความรู้ด้านการเลี้ยงดูเด็ก และคนพิการ เพื่อการเผยแพร่กับผู้ปกครองอื่นๆ
- ๔.๒ สร้างเสริมกำลังใจสมาชิกในครอบครัว ด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดสรรเวลา การให้ความรักต่อกัน เป็นต้น

๕. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อองค์กรอื่น

- ๕.๑ องค์กรคนพิการแต่ละประเภทต่างๆ สามารถผลักดันนโยบายร่วมกันได้
- ๕.๒ องค์กรคนพิการต้องสร้างรูปธรรมของงานที่ชัดเจน วัดได้ ประเมินได้ เพื่อการขยายผล

๖. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์อื่น ๆ เช่น ต่อการวิจัย ต่อสื่อมวลชน เป็นต้น

- ๖.๑ การเปิดเวลาการสอน การฝึก การดูแล เด็กพิการประเภทต่างๆ ในวิทยุ โทรทัศน์
- ๖.๒ การเผยแพร่ศักยภาพ บทเรียนด้านคนพิการสู่บุคคลปกติ

“ การฟื้นฟูและการพัฒนาศักยภาพคนพิการ ด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งสิ่งของ อุปกรณ์ บุคคลและระบบต่างๆ สอดคล้องเหมาะสม ตามแต่ละประเภทความพิการของคนพิการ จะเป็นหน้าต่างบานแรกสู่การมีสุขภาพที่ดีของคนพิการ สุขภาพดีของครอบครัวคนพิการ และสุขภาพทั้งชุมชน บนฐานการเรียนรู้แลกเปลี่ยนจากประสบการณ์จริง ด้วยกิจกรรมที่แสดงศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของคนพิการเอง ”

คำประกาศเจตนารมณ์

๑๑๑๑๑

เรื่อง การจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ในที่สาธารณะ เสนอต่อ เวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘

ด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่นในนโยบายปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ
ของรัฐบาล ที่เห็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เครือข่ายคนพิการด้าน
สุขภาพ ที่ประกอบด้วยคนพิการจากองค์กรคนพิการทุกประเภท เครือข่าย
ผู้ปกครองคนพิการ นักวิชาการ และพันธมิตรจากประชาคมสุขภาพต่างๆ
ได้เข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพะคนพิการ
โดยการระดมความคิดเห็นจากคนพิการทั่วประเทศ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๔
จนถึงปัจจุบัน พบว่าข้อเสนอเรื่อง “การจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ
คนพิการ” เป็นประเด็นร่วมในทุกเวที ทุกประเภทและระดับความพิการ

ประกอบกับปีนี้ ประเด็นเรื่อง “ความอยู่เย็นเป็นสุข” เป็นเป้าหมาย
การพัฒนายุคใหม่ที่ทุกฝ่ายต่างตื่นตัวและให้ความสนใจเป็นอันมาก กระบวน
การพัฒนา “คนพิการ” เพื่อนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าวจะสำเร็จเป็นจริงได้ ต้อง
เริ่มต้นจากการทำลายอุปสรรคขัดขวางการมีส่วนร่วมของคนพิการในสังคม
รวมทั้งการจำกัดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการปรับสภาพแวดล้อมในทุกมิติ
ให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการ บนพื้นฐานความเป็นจริงและความเป็น
ไปได้ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขอย่างแท้จริง

ดังนั้น เครือข่ายคนพิการด้านสุขภาพ จึงเห็นชอบร่วมกันที่จะรณรงค์
เคลื่อนไหวและผลักดันให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง “จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก
สำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในที่สาธารณะ” ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความ
เสมอภาค ความเป็นธรรมทางสังคม และขยายโอกาสการเข้าถึงบริการด้าน

สุขภาพของผู้พิการและผู้สูงอายุ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙ มาตรา ๕๙ และ มาตรา ๕๐ รวมทั้ง พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๙ และ พ.ร.บ. ผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖

จึงขอเสนอ เวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๙ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดนโยบาย/มาตรการ การจัดทำเรื่องอำนาจ ความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสาธารณสุข ดังนี้

๑. ให้อำนาจจัดทำเรื่องอำนาจความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ในอาคารสถานที่ของราชการและอาคารสาธารณะของเอกชนที่จะก่อสร้างใหม่อย่างทั่วถึง พร้อมปียาขีณัฐลักษณะแสดงการจัดทำเรื่องอำนาจความสะดวกสำหรับคนพิการ

๒. เร่งรัดติดตามให้มีการปรับปรุงอาคารสถานที่ บริการสาธารณะ ที่จัดสร้างแล้ว ให้อำนาจความสะดวกสำหรับคนพิการตามที่กฎหมายกำหนด (กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ ออกตามความใน พ.ร.บ.การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๙)

๓. กำหนดให้หน่วยงานราชการ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้งบประมาณเพื่อจ่ายประจำปี จัดทำเรื่องอำนาจความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ในอาคารสถานที่เดิม โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก

๔. จัดระบบสนับสนุนการจัดทำเรื่องอำนาจความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ เพื่อให้คนพิการและผู้สูงอายุเข้าถึงบริการต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

๕. จัดให้มีบริการล่ามภาษามือประจำจังหวัด อย่างน้อย ๑ คน สำหรับไว้บริการติดต่อสื่อสารแก่ผู้พิการทางการได้ยินที่มีความจำเป็น ทั้งในกรณีปกติ และกรณีมีเหตุฉุกเฉินเร่งด่วน

๖. ให้ความสำคัญทางด้านเรื่องอำนาจความสะดวกสำหรับคนพิการ ในคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับจังหวัด โดยมีผู้แทนคนพิการ

ร่วมเป็นคณะทำงาน เพื่อให้ข้อเสนอแนะและกำกับดูแลการดำเนินงานที่
เกี่ยวกับการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
หนึ่ง ในการวางแผนดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก
สำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในที่สาธารณะ ทั้งของภาครัฐและ
เอกชน ขอให้มีตัวแทนคนพิการหรือองค์กรคนพิการเข้าร่วมพิจารณาด้วย

เครือข่ายคนพิการด้านสุขภาพ
๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘

ประเด็นนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข

จากการจัดเวทีสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ใน ๖ จังหวัดและเวทีสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข พ.ศ.๒๕๔๘ ใน ๗ อนุภาค ได้แก่ ภาคเหนือตอนล่าง ภาคเหนือตอนบน ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตกและภาคใต้ และเวทีสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ได้ข้อสรุปว่า

กว่า ๔๐ ปีที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติถูกประกาศใช้ได้นำประเทศไทยเข้าสู่การแข่งขันเพื่อเพิ่มการเติบโตของตัวเลขทางเศรษฐกิจทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตถูกผูกขาดและถูกจัดสรรเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรและขณะนี้หลายฐานทรัพยากรไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

ผลพวงจากการพัฒนาที่เน้นเศรษฐกิจเพียงมิติเดียว ขาดสมดุลกับมิติอื่นๆ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศโดยรวม ซึ่งทำให้สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมเลวร้ายลงทุกขณะ ทุกวันนี้คนไทยในหลายพื้นที่ต้องอยู่ร้อนนอนทุกข์ สืบเนื่องจากหลายปัญหา อาทิ ปัญหาด้านพลังงานที่กำลังเข้าขั้นวิกฤติ การขาดแคลนที่ดินทำกิน การแย่งชิงน้ำระหว่างภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ การที่ภาครัฐไม่ยอมรับการจัดการทรัพยากรโดยชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะการจัดการน้ำและป่า การเจ็บป่วยและเสียชีวิตจากมลพิษของภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนการถูกข่มขู่ คุกคามและเสียชีวิตจากการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เวทีสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น ว่าด้วยความอยู่เย็นเป็นสุข ในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ภาคีเครือข่ายสมัชชาสุขภาพ ได้มีข้อเสนอเพื่อแก้ไขสถานการณ์ความอยู่ร้อนนอนทุกข์และสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข ดังนี้

ข้อเสนอต่อรัฐบาล

๑. เร่งแก้ไขปัญหาความขัดแย้งป่าไม้ทับที่อยู่ ที่ทำกิน ยอมรับการจัดการป่า โดยชุมชนดั้งเดิมและการจัดการป่าในเชิงวัฒนธรรมโดยเฉพาะชนเผ่า
๒. ยกเลิกนโยบายและการส่งเสริมการปลูกพืชเชิงเดี่ยวโดยเฉพาะยางพารา ปาล์มน้ำมัน และสั้มน และนำยุทธศาสตร์เชิงเกษตรทางเลือกและเมืองนำ อยู่เป็นพลังการขับเคลื่อนสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข
๓. ทบทวนการใช้ประโยชน์จากแร่ ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรที่สิ้นเปลืองและไม่คุ้มกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะ โครงการเหมืองแร่โพแทช จังหวัดอุดรธานี และการทำเกลือในภาคอีสานซึ่งมีผลกระทบในวงกว้าง สมควรยุติโครงการ
๔. จัดการน้ำโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ยอมรับการจัดการน้ำโดย ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับโครงการเครือข่ายน้ำท่อซึ่งเป็น โครงการที่มีการลงทุนสูงและผลกระทบค่าใช้จ่ายให้กับท้องถิ่นในอนาคต จะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลต้นทุนและภาระค่าใช้จ่ายให้ชาวบ้านทราบก่อน ดำเนินโครงการ

ข้อเสนอต่อหน่วยงานภาคราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ใช้กลไกการมีส่วนร่วมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยอยู่บนพื้นฐานของสังคมอยู่เย็นเป็นสุข เช่น การจัดการลุ่มน้ำเพชรบุรี ที่สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายและสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขได้ ส่วนการจัดการป่าให้อำศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยมีกฎหมายรองรับคือ พ.ร.บ.ป่าชุมชน และสิทธิชุมชน โดยเฉพาะการจัดการป่าแบบชนเผ่า
๒. รัฐต้องยกเลิกกฎระเบียบที่กีดกันการจัดการป่าไม้โดยชุมชน เช่น การไม่รับรองการทำไร่หมุนเวียน (ไร่ชาก) ของชนเผ่า
๓. การประกาศอุทยานแห่งชาติใหม่ ๆ จำเป็นจะต้องกันแนวเขตที่ดินทำกินก่อน การประกาศ เพื่อป้องกันการประกาศเขตอุทยานทับที่ทำกิน

ข้อเสนอต่อภาคประชาชน

ชุมชนควรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปกป้องทรัพยากรและใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและสมดุลภายใต้กฎระเบียบที่ไม่รีดรอนสิทธิชุมชน

“ชุมชนจะอยู่เย็นเป็นสุขได้ รัฐต้องจริงจังและยอมรับวิถีชีวิต ที่มีแนวทางการดูแลทรัพยากร น้ำ ป่าไม้ ที่ดิน แร่ธาตุ ของท้องถิ่น และรัฐบาลต้องหยุดโลก และเรียนรู้ถึงคำว่าพอเพียงอย่างแท้จริง”

จัดสัมมนาสร้างฐาน

ขยายตลาดภาคเกษตรอินทรีย์

๑๐ ปีที่ผ่านมาประเทศไทยประสบความสำเร็จอย่างมากในการพัฒนาให้เป็นที่ยอมรับจากทั่วโลกในฐานะผู้นำด้านผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ การดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบการผลิตพืชอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตรร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาภาคเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการและการส่งเสริมการปลูกพืชอินทรีย์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศแห่งประเทศไทย เป็นองค์การที่ช่วยกันผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำ

๑. บทบาทการใช้ประโยชน์จากเวที ในการใช้เวทีทางการค้าที่มีประสิทธิภาพ

๑. จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการผลิตพืชอินทรีย์

๑. จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการผลิตพืชอินทรีย์

จัดสัมมนาขยายฐาน

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

๑. ใช้เวทีโลกทางวิชาการเพื่อขยายฐานการผลิตพืชอินทรีย์

ศูนย์ส่งเสริมนโยบายและยุทธศาสตร์
สู่ความยั่งยืนเป็นสุข

ประเด็นนโยบายสาธารณะและมาตรการ เพื่อการลด ละ เลิก การดื่มแอลกอฮอล์

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

๑. นโยบายระดับมหภาค

มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการผลักดันให้เกิดนโยบายและมาตรการเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งกำหนดระดับของการทำงานในแต่ละช่วง ให้มองเห็นเป้าหมายที่ชัดเจนประกอบด้วย

ขั้นแรก คือ ลดความเสียหายอันเกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสังคม

ขั้นที่สอง ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม

๒. นโยบายระดับองค์กร-หน่วยงาน

๒.๑ **รัฐบาล** ดำเนินการให้เกิดความสอดคล้องกับนโยบาย “เศรษฐกิจ สดใส - สังคมปลอดภัย” ที่รัฐบาลประกาศ และตามคำกล่าวต่อสาธารณะของผู้นำประเทศ เช่น นายกรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรี ที่แสดงท่าทีชัดเจนในการปกป้องเยาวชนและสังคมจากผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๒.๒ **คณะกรรมการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ (คบอช.)**

๒.๒.๑ **พิจารณาทบทวนมาตรการในการจำกัดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์** ทั้งนี้เนื่องจาก บริษัทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปรับยุทธศาสตร์ในการโฆษณาและส่งเสริมการขาย โดยอาศัยช่องว่างของการจำกัดการโฆษณาเฉพาะในบางสื่อ ทำการ

โฆษณาและส่งเสริมการขายในรูปแบบอื่นๆ อย่างเข้มข้น
คอบช. จึงควรพิจารณาทบทวนการจำกัดการโฆษณา
เป็นการห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทุกรูปแบบ

๒.๒.๒ **พิจารณามาตรการในการจำกัดจุดจำหน่าย** โดยจำกัด
ปริมาณร้านค้าและห้ามจำหน่ายในบางพื้นที่ เช่น ในเขต
พื้นที่ใกล้วัด และใกล้สถานศึกษา เป็นต้น

๒.๒.๓ **ควรมีการพิจารณาการร่างกฎหมายควบคุมการบริโภค**
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บูรณาการทุกประเด็นสำคัญ เพื่อ
ประสิทธิภาพในการดูแลบังคับใช้

๒.๒.๔ **เน้นยุทธศาสตร์การสร้างความรู้หรือความตระหนักใน**
กลุ่มวัยรุ่น โดยเน้นสร้างความตระหนักต่อผลกระทบและ
ความสูญเสียที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๒.๒.๕ **ควรมีการกำหนดหน่วยงานราชการที่จะเป็นเจ้าภาพ**
ในระดับพื้นที่ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด สถานีตำรวจ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นต้น

๒.๓ **สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)**

ควรสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายในระดับชุมชนที่ร่วมกันดำเนิน
กิจกรรมหรือกำหนดมาตรการในระดับชุมชน ในการควบคุมการบริโภค
แอลกอฮอล์ เช่น การสนับสนุนภาคประชาสังคมให้จัดทำรายงานสถานการณ์
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับชาติ สนับสนุนมาตรการของพระสงฆ์ใน
การงดรับภิกษุฉันภัตตาหารที่มีการเฉลิมฉลองด้วยอบายมุขหรืองานศพที่มีการ
เลี้ยงเหล้า การกำหนดให้สมาชิกในชุมชนที่ติดเหล้า ไม่มีสิทธิในการกู้ยืมเงิน
กองทุนฯ เป็นต้น

๒.๔ **ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**

เนื่องจากการนำธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าจดทะเบียนเพื่อระดม

ทุนในตลาดหลักทรัพย์จะส่งผลให้ธุรกิจมีความแข็งแกร่งทางธุรกิจเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังมีความเสี่ยงต่อการถูกแทรกแซงจากอำนาจทางธุรกิจอย่างสูง เพราะขาดกลไกถ่วงดุลอำนาจทางการเมืองที่เข้มแข็งเพียงพอ จึงมีข้อเสนอเชิงนโยบายและมาตรการในการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจแอลกอฮอล์ดังนี้

๒.๔.๑ กระบวนการพิจารณาในการยื่นขอเข้าจดทะเบียน
คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)
ควรพิจารณาผลที่จะเกิดตามมาให้รอบด้าน

๒.๔.๒ มาตรการกำกับดูแลธุรกิจที่เข้าตลาดหลักทรัพย์แล้ว ต้อง
พัฒนามาตรการรองรับ ทั้งด้านการบริหารอย่างมีธรรมาภิบาล
ธุรกิจ (Good Governance) และมีกรอบจริยธรรมในการ
ดำเนินธุรกิจ (Code of Conduct) เช่น ไม่โฆษณากับเด็ก
และเยาวชน ไม่โฆษณาโดยอิงเรื่องเพศ ไม่ส่งเสริมการดื่ม
หนัก และเคร่งครัดต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นต้น

๒.๕ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการบำบัดรักษาผู้ติดสุรา

กลุ่มเป้าหมายในการบำบัดนั้นควรครอบคลุมทั้งกลุ่มเสี่ยงและกลุ่ม
ที่ติดสุราแล้ว และขอความร่วมมือจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในการเป็น
ตัวเชื่อมประสานระดับจังหวัด เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความก้าวหน้าและมี
ประสิทธิภาพ

๒.๖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาหรือลดผลกระทบจากการ
ดื่มสุรา

๒.๖.๑ ควรมี “เจ้าภาพ” หรือหน่วยงานหลักในเรื่องของการเมา
แล้วขับ เมาแล้วก่อความรุนแรงหรืออาชญากรรม และใน
เรื่องของการบำบัดรักษา เพื่อรับผิดชอบอย่างชัดเจน และ
เชื่อมประสานให้เกิดการทำงานเชิงรุก

๒.๖.๒ หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาคเข้ามามีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะและการสนับสนุนเพื่อสร้างค่านิยมและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดในระดับจังหวัด

๒.๗ ภาคประชาสังคม

๒.๗.๑ เสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งโดยบูรณาการการลดการตีม่เครื่องตีม่แอลกอฮอล์ไปในกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาชุมชน

๒.๗.๒ สร้างเครือข่ายทางสังคม เพื่อทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้ประชาชนลด ละ เลิกการตีม่เครื่องตีม่แอลกอฮอล์

ข้อเสนอด้านกฎหมายและมาตรการในรูปแบบอื่น ๆ

๑. มาตรการภาครัฐ ประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ คือ การบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่และการเร่งผลักดันกฎหมาย

๑.๑ การบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ กฎหมายด้านการจำกัดอายุผู้ซื้อ ปัจจุบันมี พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ อยู่แล้วจึงควรมีการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้อย่างจริงจัง และมีการพัฒนากลไกตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้มแข็ง เนื่องจากยังเป็นกฎหมายที่ค่อนข้างใหม่สำหรับสังคมไทย

๑.๑.๒ กฎหมายป้องกันการ “เมาแล้วขับ” ควรดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและทั่วถึง โดยให้เพิ่มจำนวนเครื่องมือการตรวจแอลกอฮอล์และเครื่องมือในการตรวจวัดค่าแอลกอฮอล์สำหรับให้เจ้าหน้าที่ใช้งานให้เพียงพอ และเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความรู้ความ

ชำนาญในการใช้เครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง
เพิ่มกิจกรรมการตรวจหาแอลกอฮอล์ในลมหายใจผู้ขับขี่
โดยเน้นการตรวจรอบศูนย์กลางสถาบันบันเทิง และ
ขยายเวลาการตรวจแอลกอฮอล์จากช่วงดึกเพิ่มในช่วงหัวค่ำ
(๒๐.๐๐- ๒๒.๐๐ น.)

๑.๒ การผลักดันกฎหมายใหม่ ประกอบด้วย

๑.๒.๑ มาตรการควบคุมการผลิตและจำหน่าย

๑.๒.๑.๑ ควบคุมราคาให้สูงยิ่งขึ้นด้วยมาตรการทางภาษี
เสนอให้ขึ้นราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภท
พร้อมกัน โดยมีการระมัดระวังถึงผลกระทบใน
ลักษณะที่ทำให้เกิดการหันเหไปบริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ประเภทที่ราคาถูกกว่า หรือสุราเถื่อน
ทดแทน

๑.๒.๑.๒ การควบคุมขนาดของบรรจุภัณฑ์ ให้มีขนาดที่ไม่
เอื้อต่อความสะดวกในการซื้อ ขณะเดียวกันก็มีการ
ควบคุมฉลาก ให้มีคำเตือนที่ไม่ได้อยู่ในลักษณะ
ของประโยคบอกเล่า แต่เป็นคำเตือนเกี่ยวกับโทษ
หรือพิษภัยต่อสุขภาพ รวมทั้งโทษหรืออาญาของ
ผู้ดื่มเมื่อทำผิดกฎจราจร หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑.๓ การควบคุมผลิตภัณฑ์ โดยให้ความสำคัญต่อการ
ควบคุมสินค้าที่ผลิตเพื่อมุ่งจูงใจเด็ก เยาวชน และ
ผู้หญิงให้ทดลอง หรือนิยมบริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์

๑.๒.๑.๔ การจำกัดจุดจำหน่าย

- (๑) ให้กำหนดพื้นที่บางแห่งให้มีข้อจำกัดด้านการจำหน่ายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Zoning) ได้แก่ ห้ามจำหน่ายในบริเวณที่อยู่ใกล้สถานศึกษาและวัด ห้ามจำหน่ายและบริโภคในสถานที่ราชการ และมีการกำหนดเขตที่อยู่อาศัยปลอดสถานบันเทิงและเขตสถานบันเทิง
- (๒) เพิ่มค่าธรรมเนียมใบอนุญาตร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พร้อมวางหลักเกณฑ์การได้รับอนุญาตเพื่อลดจำนวนร้านค้าลงจากปัจจุบัน

๑.๒.๒ มาตรการควบคุมการบริโภค

- ๑.๒.๒.๑ การเพิ่มเพดานอายุที่สามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ จากการที่ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดเพดานต่ำสุดของผู้ที่สามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ที่ ๑๘ ปี ดังนั้นควรขยับเพดานอายุให้สูงขึ้นเพื่อลดจำนวนผู้ดื่มหน้าใหม่
- ๑.๒.๒.๒ การจำกัดสถานที่ดื่ม เสนอให้ขยายพื้นที่ห้ามดื่มสุราให้กว้างขวางขึ้น เช่น การห้ามดื่มในสถานศึกษา วัด โรงพยาบาล และสถานที่ราชการ รวมทั้งในยานพาหนะ ทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสาร และในงานเลี้ยงของหน่วยงานราชการ เป็นต้น

๑.๒.๓ **มาตรการควบคุมการโฆษณา** ควบคุมการสื่อสารการตลาด เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภท ทุกรูปแบบ และทุกช่องทาง โดยครอบคลุมถึงการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย การจัดกิจกรรมร้านค้า การจัดกิจกรรม ณ จุดขาย ในทุกชนิดของการสื่อสารการตลาดของตราสินค้า หรือของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดนั้น ผ่านมาตรการดังนี้

๑.๒.๓.๑ ห้ามโฆษณาทางสื่อทุกประเภท (Total Marketing & Brand Communication Banned)

๑.๒.๓.๒ ให้โฆษณาได้ภายใต้เงื่อนไขการลดผลกระทบต่อสังคมให้ลดน้อยลงที่สุด และยึดหลักผู้ก่อภาระต้องรับภาระ โดยให้ผู้ผลิตและจำหน่ายต้องซื้อเวลาและพื้นที่โฆษณาให้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) นำเสนอเนื้อหาการรณรงค์ควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอัตราเท่ากับที่ใช้โฆษณาสินค้าของตนเอง หรือเก็บภาษีโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้ราคาสินค้าสูงขึ้น ทั้งนี้ มาตรการนี้ถือเป็นมาตรการเร่งด่วน เนื่องจากเป็นเงื่อนไขกระตุ้นการดื่มที่สำคัญ

๑.๒.๔ **มาตรการเพื่อลดผลกระทบจากการบริโภค** ควรมีการปรับปรุงบทลงโทษว่าด้วยเรื่องของการ “เมาแล้วขับ” ให้มีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดย

๑.๒.๔.๑ ให้เน้นการจำคุก ในลักษณะของการจำคุกระยะสั้น ๒ วัน และห้ามประกันตัว

- ๑.๒.๔.๒ มีการเพิ่มโทษด้านการเพิกถอนใบอนุญาตซ้ำซึ่งทุกประเภท สำหรับผู้ที่ “เมาแล้วขับ”
- ๑.๒.๔.๓ ให้ปรับระดับแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่ที่อยู่ในวัยรุ่นให้เป็นศูนย์ เนื่องจากเป็นวัยที่มีปัจจัยด้านกายภาพและจิตวิทยาที่กระตุ้นให้เกิดความคึกคะนองและขาดสติสูง
- ๑.๒.๔.๔ เพิ่มค่าปรับผู้ขับขี่ที่มีระดับแอลกอฮอล์เกินค่าที่กฎหมายกำหนด

๒. ข้อเสนอด้านมาตรการสังคม เพื่อให้กลุ่มบุคคลและองค์กรกำหนดมาตรฐานจริยธรรมในการปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ๒.๑ ผู้ที่เป็นบุคคลสาธารณะของสังคม (Public Figures) เช่น ดารา นักร้อง หรือบุคคลที่มีชื่อเสียง ควรจะงดการเป็น Presenter ในการโฆษณาให้กับบริษัทสุรา
- ๒.๒ หน่วยงานราชการและองค์กรภาครัฐต่าง ๆ ควรงดรับการสนับสนุน (Sponsorship) จากบริษัทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในการจัดงานหรือกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน และข้าราชการหรือพนักงานในหน่วยงานราชการไม่ควรเข้าไปมีบทบาทในกิจกรรมส่งเสริมการขายรูปแบบต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมเพื่อสังคม ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการขายหรือสร้างภาพพจน์ของบริษัทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรนำงบประมาณไปใช้ในการจัดซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือจัดกิจกรรมที่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย
- ๒.๔ สถานศึกษา การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนของอาจารย์และนักศึกษาควรจะปลอดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือ

ปลอดจากการสนับสนุนของบริษัทเครื่องตัดไม้แอลกอฮอล์ นอกจากนี้ควรมีบทลงโทษอาจารย์สถานหนักในกรณีที่ไปก่อความผิดที่เกี่ยวข้องกับการตัดไม้เครื่องตัดไม้แอลกอฮอล์

- ๒.๕ **สถานที่ทำงาน** มีนโยบายไม่สนับสนุนการรับพนักงานใหม่ที่ตัดไม้เครื่องตัดไม้แอลกอฮอล์ และใช้เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินผลพนักงาน
- ๒.๖ **ประชาชน** ร่วมสนับสนุนร้านค้าที่ไม่จำหน่ายเครื่องตัดไม้แอลกอฮอล์ และดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการสร้างครอบครัวให้เป็นต้นแบบของการปลอดเครื่องตัดไม้แอลกอฮอล์

“นโยบายสาธารณะต่างๆ จะเกิดผล ก็ต้องเริ่มต้นที่ตัวเราก่อน
โดยร่วมปฏิญาณตน **งดเหล้าเข้าพรรษา**”

ประเด็นเกี่ยวกับการสร้างความอยู่เย็นเป็นสุข

ทางออกและข้อเสนอ

๑. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อรัฐ

- ๑.๑ เลิกแทรกแซง แทรกซื้อ ครอบงำสื่อมวลชน
- ๑.๒ ปรับปรุงกรมประชาสัมพันธ์ และเปิดกว้างให้ประชาชนเข้าถึงอำนาจการสื่อสาร
- ๑.๓ คัดสรร - จัดตั้งคณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) ใหม่
- ๑.๔ ส่งเสริมความหลากหลายของสื่อ

๒. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อภาคสังคม

- ๒.๑ ผลักดันให้เกิดสถาบัน / กลไก / องค์กรกลาง ที่เป็นอิสระ มีจริยธรรม มีบทบาทจัดอันดับคุณภาพสื่อ ส่งสัญญาณเตือนภัยแก่ผู้บริโภค
- ๒.๒ ส่งเสริมสื่อที่มีมาตรฐาน / น่าเชื่อถือ
- ๒.๓ สถาบันการศึกษา ต้องผลิตนักสื่อสารมวลชนที่มีคุณภาพ
- ๒.๔ ผลักดันนโยบาย - กลไกสื่อสารสุขภาพให้มาก และหลากหลาย
- ๒.๕ สนับสนุนสื่อทางเลือก และสื่อภาคประชาชน
- ๒.๖ สนับสนุนการอ่านให้แพร่หลายมากขึ้น
- ๒.๗ ทำแผนแม่บทสื่อที่ประชาชนต้องการ

๓. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อผู้รับสื่อ/บริโภคสื่อ

- ๓.๑ สร้างภูมิคุ้มกันตนเอง เพื่อการส่งเสียงสะท้อน และวิจารณ์สื่อ
- ๓.๒ แสดงความคิดเห็นถึงผู้ผลิต ตัวแทน (Agency) หรือผู้บริหารสื่ออย่าง ต่อเนื่อง

๓.๓ คำว่าบาตรสี่เหลี่ยม หรือการโฆษณาแฝง

๓.๓ สนับสนุนสื่อทางเลือก และสื่อวัฒนธรรม

๔. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อสื่อ

๔.๑ พัฒนาระบบตรวจสอบจริยธรรม

๔.๒ เปิดพื้นที่ให้ภาคประชาสังคม หรือเจ้าของเรื่อง

๔.๓ พัฒนาองค์กรเพื่อควบคุมตนเอง

“ภาคสังคม ผู้รับสื่อ สื่อ และรัฐ พึงคำนึงถึง

๑. สิทธิการรับรู้ข่าวสาร ความจริงที่รอบด้านจากสื่อที่มีความหลากหลาย

๒. ผลักดันนโยบาย หรือกลไกอิสระ / องค์กรกลางที่มีบทบาทจัด
อันดับคุณภาพสื่อ ตรวจสอบสื่อ ส่งสัญญาณเตือนภัยแก่ผู้รับสื่อ

๓. สนับสนุนทรัพยากร และการขยายตัวของสื่อทางเลือก หรือสื่อภาค
ประชาชน

๔. ผู้รับสื่อ ต้องสร้างภูมิคุ้มกันตนเอง รู้เท่าทันสื่อ วิเคราะห์สื่อ
ตรวจสอบสื่อ

๕. รัฐเลิกแทรกแซงสื่อ ครอบงำสื่อ และจัดสรรอำนาจการบริหาร
สื่อใหม่อย่างเป็นธรรม ”

ประเด็นเมืองไทยแข็งแรง สู้ความอยู่เย็นเป็นสุข

๑. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล

นโยบายรัฐที่ประกาศเป็นวาระแห่งชาติ “คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง” เป็นนโยบายสำคัญที่จะนำไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขของคนไทยได้ แต่จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ก็ต่อเมื่อทุกภาคส่วนทั่วประเทศมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ซึ่งการทำให้เกิดขึ้นได้จริง ต้องอาศัยการผลักดันอย่างจริงจังและต่อเนื่องจากรัฐบาลเท่านั้น

ในภาคราชการ ทุกกระทรวงควรกำหนดยุทธศาสตร์ และเป้าหมายที่สนับสนุนวาระแห่งชาติ เมืองไทยแข็งแรง เน้นการประสานชักจูงเครือข่ายทั้งแนวตั้งและแนวนอน ตัวชี้วัดความสำเร็จควรมาจากการมีส่วนร่วมของชุมชน อาจมีความแตกต่างกันได้ตามพื้นที่ และให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนา

นอกจากทำให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังแล้ว จำเป็นต้องสนับสนุนการบริหารจัดการให้เกิดการนำยุทธศาสตร์ของโครงการสู่การปฏิบัติ ในทุกระดับอย่างมีคุณภาพ

๒. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนในเขตรับผิดชอบ อย่างสอดคล้องและสนับสนุนวาระแห่งชาติ คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง

การที่จะสนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทั้งศักยภาพของบุคลากร และศักยภาพขององค์กร เช่น มีระบบการบริหารการพัฒนาที่เอื้อให้ประชาชนมีส่วนร่วม รวมทั้งการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การมีแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ซึ่งรวมทั้งการสนับสนุนแผนของชุมชน และมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

๓. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อชุมชน

ผู้นำชุมชน ทั้งผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำตามธรรมชาติ เช่น ผู้นำกลุ่ม และชมรมต่างๆ ล้วนมีบทบาทสำคัญ ที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ที่สามารถทำให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุขของสมาชิกในชุมชนอย่างแท้จริงและยั่งยืน โดยการประสานความร่วมมือกันเป็นเครือข่ายของกลุ่มและชมรมต่างๆ ในชุมชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาความอยู่เย็นเป็นสุขของชุมชน ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และเป้าหมายคนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง ด้วยการร่วมคิดร่วมทำ ของสมาชิกชุมชน ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของเยาวชนและการสนับสนุนที่เหมาะสมจากเครือข่ายองค์กรต่างๆ ตามความต้องการและความจำเป็นของชุมชน

๔. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อครอบครัว

ครอบครัว เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดแต่มีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุขของสมาชิกในครอบครัว ควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้มีกระบวนการเสริมสร้างครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุขในทุกครอบครัว

๕. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรอื่น ๆ

องค์กรต่างๆ ในฐานะผู้สนับสนุนการพัฒนาชุมชน ควรผนึกกำลังทำงานร่วมกันในลักษณะเป็นเครือข่ายพันธมิตร โดยชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และมีจุดมุ่งหมายร่วมกันที่ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และเป้าหมายของวาระแห่งชาติ คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาทางสังคมโดยผ่านสถาบันครอบครัว ศาสนา และการศึกษา และใช้บทเรียนทั้งความสำเร็จและความผิดพลาดจากประสบการณ์ที่ผ่านมา

๖. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ต่อสื่อมวลชน

สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างกระแสในสังคม เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในประเทศ ในการเสริมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขโดยกระบวนการตามยุทธศาสตร์ คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง สื่อทุกประเภท ควรมีบทบาทมากยิ่งขึ้น ในการสนับสนุนวาระแห่งชาติคนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง

“เมืองไทยแข็งแรง คือเมืองที่ผู้คนอยู่เย็นเป็นสุข ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง ชุมชนเกื้อกูลกัน มีอยู่มีกินอย่างพอเพียง ภาพฝันนี้จะเป็นจริงได้ ต้องมียุทธศาสตร์ที่ดี ยุทธวิธีที่เหมาะสม มีระบบดี ทั้งระบบใหญ่ นโยบายรัฐ ระบบเล็กในท้องถิ่น ที่ต้องพึ่งตนเองให้มากที่สุด ”

ประเด็นภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย สู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

๑. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล

สถานการณ์ปัญหา คือ การแพทย์กระแสหลักหรือการแพทย์ตะวันตกมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐ ทำให้การแพทย์ระบบอื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทยถูกกีดกันออกจากชุมชน ทำให้ชุมชนต้องพึ่งพิงการแพทย์ตะวันตกมากขึ้น ในอีกด้านหนึ่ง หมอพื้นบ้านที่หลงเหลืออยู่ในชุมชนตกอยู่ภายใต้กระแสนิยมจนละเลยมิติทางด้านคุณค่าและความสัมพันธ์ อันเป็นระบบที่มีความสำคัญและเป็นรากฐานหนึ่งที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง จึงเสนอให้

- ๑.๑ กระทรวงสาธารณสุขพัฒนาและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีทางเลือกในการดูแลสุขภาพมากขึ้น โดยการส่งเสริมและพัฒนาการแพทย์ระบบอื่นๆ
- ๑.๒ มีมาตรการทางกฎหมายและการจัดการอย่างเข้มงวดกับผู้ที่แอบอ้างสรรพคุณการรักษาโดยแอบอ้างการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์แผนไทย เพื่อลดปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน
- ๑.๓ ควรเปลี่ยนวิธีคิดของข้าราชการให้เข้าใจระบบการแพทย์อื่นๆ
- ๑.๔ ภาครัฐควรมีการพัฒนาและส่งเสริมองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์แผนไทยได้แก่ การส่งเสริมสิทธิชุมชน เศรษฐกิจชุมชน และกฎหมาย เป็นต้น
- ๑.๕ จัดระบบการอบรมให้หมอพื้นบ้านที่รักษาทางด้านจิตให้มีความสามารถมากขึ้น

- ๑.๖ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ควรปรับเปลี่ยนบทบาทในการควบคุม กำกับอย่างเข้มงวด มาเป็นการสนับสนุนการพัฒนาด้านยาและสมุนไพรไทย
- ๑.๗ ให้มีการพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านคู่ขนานกับการแพทย์ตะวันตก
- ๑.๘ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ควรเปิดโอกาสให้ชาวบ้านและชุมชนมีการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพร (อย่าเลือกปฏิบัติ)
- ๑.๙ รัฐต้องจัดกองทุนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการแพทย์พื้นบ้านและผู้ที่เกี่ยวข้องกับหมอพื้นบ้าน
- ๑.๑๐ นำกระแสพระราชดำริของในหลวงเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

๒. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ๒.๑ ภาคอีสาน เสนอให้มีสภาสร้างเสริมสุขภาพชุมชน โดยให้ อบต. สนับสนุนงบประมาณ

๓. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อชุมชน

- ๓.๑ ชุมชนต้องรวมตัวกัน สามัคคีกัน และอย่าเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งจะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพิงการแพทย์พื้นบ้านมากขึ้น
- ๓.๒ ชุมชนควรมีการรื้อฟื้นและศึกษาระบบการแพทย์พื้นบ้าน ทั้งการดำเนินการเองและการประสานงานกับนักวิชาการ แพทย์ ที่เข้าใจการแพทย์พื้นบ้าน
- ๓.๓ ชุมชนมีการเลือกสรร สนับสนุน ส่งเสริมบุคคลที่จะสืบทอดการแพทย์พื้นบ้าน

๓.๔ จัดฐานความรู้และกิจกรรมของตนเอง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภายในชุมชน พร้อมทั้งมีกองทุนของตนเอง

๔. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อครอบครัว

๔.๑ ส่งเสริมการปลูก การใช้สมุนไพร เพื่อมาส่งเสริมรายได้และเศรษฐกิจของครอบครัว

๕. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรอื่น ๆ

๕.๑ ภาคธุรกิจที่หวังกำไรได้เข้ายึดกุมภาคการดูแลสุขภาพของชุมชน ทำให้ชาวบ้านมีการเข้าถึงยาและผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพไทยและพื้นบ้านได้ยาก และยังเป็นการกีดกันการประกอบการในระดับชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเองด้วย

๕.๒ โรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตรและทำความเข้าใจกับเยาวชนเกี่ยวกับการแพทย์พื้นบ้าน เช่น การนวดพื้นบ้าน ควรปรับทัศนคติให้นักเรียนเข้าใจการนวดว่ามีใช่เป็นหมอนวดธุรกิจ นอกจากนี้ควรให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักการศึกษาเกี่ยวกับการแพทย์พื้นบ้าน

๕.๓ ในสถานการณ์ที่โรคและความเจ็บป่วยมีความรุนแรงและข้ามพรมแดนรัฐชาติมากขึ้น องค์กรต่างๆ ควรร่วมกันรื้อฟื้นระบบความสัมพันธ์ การเกื้อกูลกัน หรือสร้างระบบความสัมพันธ์ที่ข้ามพรมแดนหมู่บ้านและชุมชน เพื่อให้เป็นภูมิต้านทานความเจ็บป่วยดังกล่าว

๖. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์อื่น ๆ เช่น ต่อการวิจัย ต่อสื่อมวลชน เป็นต้น

- ๖.๑ การวิจัยควรมีการตั้งคำถามการวิจัยใหม่ๆ ที่เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น เมื่อมีการใช้มาตรการด้านกฎหมายเข้าไปแทรกแซงหมอพื้นบ้าน หรือ หากมีการจัดทำหลักสูตรและการผลิตหมอพื้นบ้านรูปแบบใหม่ๆ ควรมีการทำการศึกษาเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นด้วย
- ๖.๒ ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการแพทย์พื้นบ้าน ในประเด็นประสิทธิภาพและการพิสูจน์เกี่ยวกับการรักษาของหมอพื้นบ้านอย่างมีระบบ อธิบายได้อย่างมีเหตุมีผล
- ๖.๓ ทำการศึกษาวิจัยเพื่อการสนับสนุนความเข้มแข็งของหมอพื้นบ้านและพัฒนาไปสู่ตำราเรียนในที่สุด
- ๖.๔ สื่อมวลชนควรร่วมกันเสนอแนวคิดการแพทย์ตะวันออก เพื่อช่วยปรับวิถีคิดของสังคม
- ๖.๕ สื่อควรนำเสนอทั้งผลดีและผลเสียของการแพทย์พื้นบ้าน มิใช่นำเสนอแต่ภาพของความเสียหายหรือผลกระทบด้านสุขภาพที่ไม่ดีของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน

“ ภูมิปัญญา มีค่ากว่าชุมทรัพย์
อยู่คู่กับวิถีไท ให้สุขสันต์
พาชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัยทัน
ควรร่วมกัน รักษาไว้ให้ยืนยาว
กาลเวลาผ่านพ้นให้คนคิด
เดินทางผัดกันมา น่าใจหาย
ชุมชนลี้มภูมิปัญญาพามลาย
ร่วมรักษาไว้ ให้อยู่เย็นเป็นสุขเอย. ”

ส่งท้าย

๒๕๖๕-๒๕๖๖

สมัชชาสุขภาพ ได้ทำหน้าที่เป็นกระบวนการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของหลายๆ ฝ่าย ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ได้มา เป็นผลิตผลจากการสกัดองค์ความรู้และการตกผลึกทางความคิดวิเคราะห์ จากกระบวนการการมีส่วนร่วมของหลายฝ่าย และจากขบวนการสมัชชาในหลายระดับที่ผ่านมา เป็นวิถีทางในอันที่จะสร้างสุขภาวะให้เกิดขึ้นในสังคมและช่วยขับเคลื่อนไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

ในการที่จะผลักดันข้อเสนอโยบายและยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นผลิตผลของการใช้ปัญญาและสมานฉันท์ในกระบวนการสมัชชาสุขภาพ ให้เป็นนโยบายสาธารณะ และนำไปสู่การปฏิบัติจริงเพื่อขับเคลื่อนสังคมได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือของพลังหลายฝ่าย หลายระดับ ในอันที่จะติดตาม ผลักดัน และขยายผล ซึ่งอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์สามเหลี่ยมเข็มนาฬิกา นั่นคือ การสร้างองค์ความรู้หรือภาควิชาการ การเคลื่อนไหวทางสังคม หรือภาคประชาชน และการเชื่อมประสานกับภาคการเมืองและราชการ ซึ่งแน่นอนว่าถ้าหากขาดการหนุนเสริมร่วมพลัง ร่วมแรงร่วมใจ หรือภาคส่วนใดส่วนหนึ่งอ่อนแรงลงไป ก็คงจะไปไม่ถึงจุดหมายปลายทาง หรือแม้จะไปถึงได้ ก็คงต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานกว่าที่ควรจะเป็น

ข้อเสนอโยบายและยุทธศาสตร์นี้ ถือเป็นพันธะสัญญาาร่วมกันของทุกคนและทุกฝ่ายในสังคม ในอันที่ร่วมกันสานพลังในการขับเคลื่อนให้เกิดสุขภาวะที่แท้จริงในสังคม เพื่อร่วมสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขของทุกคนและทุกฝ่ายในสังคมให้เกิดเป็นรูปธรรมต่อไป

“สมัชชาสุขภาพ”

หมายความว่า กระบวนการที่ให้

ประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ได้ร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเรียนรู้ข้อใช้ปัญหา

และสถานฉันทเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพหรือ

ความมีสุขภาพของประชาชนโดยจัดให้มีการประชุมอย่างเป็นระบบและอย่างมีส่วนร่วม

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ
National Health System Reform Office

ชั้น ๒ อาคารสำนักงานเขตสุขภาพ (อาคารสูง ๖)
บริเวณเขตสุขภาพที่ ๑ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร กรุงเทพฯ 10000
โทรศัพท์ : (๐๒) ๕๖๖-๖๖๐๘ โทรสาร : (๐๒) ๕๖๖-๖๖๐๐

E-mail Address : hsro@hsro.or.th Homepage : <http://www.hsro.or.th>